

Република Србија
УСТАВНИ СУД
Број: IУз- 45/2010
24. 10. 2011. године
Београд

Уставни суд у саставу: председник др Драгиша Слијепчевић и судије др Оливера Вучић, др Марија Драшкић, Братислав Ђокић, Весна Илић Прелић, др Горан Илић, др Агнеш Картаг Одри, Катарина Манојловић Андрић, мр Милан Марковић, др Боса Ненадић, др Драган Стојановић, мр Томислав Стојковић, Сабахудин Тахировић и Предраг Ћетковић, на основу члана 167. став 1. тачка 3. Устава Републике Србије, на седници одржаној 22. септембра 2011. године, донео је

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба чл. 17. и 29. Закона о изменама и допунама Закона о приватизацији ("Службени гласник РС", број 123/07).

Образложење

Уставном суду поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности одредаба чл. 17. и 29. Закона о изменама и допунама Закона о приватизацији ("Службени гласник РС", број 123/07). Подносилац иницијативе наводи да је, као купац субјекта приватизације ДП Рибарско газдинство Београд, 2007. године испунио уговорну обавезу и инвестирао у субјект приватизације, да је издата посебна емисија акција, која представља његово власништво и његову приватну својину, али да Централни регистар депо и клиринг хартија од вредности није уписао ове акције на његов власнички рачун хартија од вредности и да је Агенција за приватизацију донела решење којим те акције уписује на субјект приватизације. Иницијатор, даље, наводи да је, након раскида уговора, Агенција донела решење којим је његове акције пренела Акцијском фонду, а што је Централни регистар харија од вредности и спровео, што значи да приватна својина, зајемчена Уставом, није припала власнику, већ је без икакве правне заштите и без знања власника пренета субјекту приватизације, а затим Акцијском фонду ради продаје. Стога, подносилац иницијативе сматра да су одредбе члана 17. оспореног Закона несагласне са одредбама члана 86. Устава којима се јемче приватна, задружна и јавна својина и да сви облици својине имају једнаку правну заштиту. Одредба члана 29. оспореног Закона, којом је предвиђено да ће се поступак приватизације започет до дана ступања на снагу овог закона наставити по одредбама овог закона, по мишљењу иницијатора, има повратно дејство, супротно члану 197. Устава, који забрањује повратно дејство закона и свих других општих аката.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је оспореним одредбама члана 17. Закона о изменама и допунама Закона о приватизацији ("Службени гласник РС", број 123/07), у члану 41. Закона о приватизацији, после става 1, додато пет нових ставова, којима је прописано: да се акције које стиче купац из нових емисија по основу повећања капитала субјекта приватизације за време извршења уговорених обавеза, сматрају сопственим акцијама субјекта приватизације које су у потпуности плаћене (став 2.); да када купац капитала, односно имовине, изврши обавезе из уговора о продаји капитала, односно имовине, што се доказује потврдом Агенције, субјект приватизације који је стекао сопствене акције дужан је да их без накнаде пренесе купцу капитала, односно имовине, од кога их је стекао (став 3.); да Агенција доставља регистру надлежном за вођење рачуна хартија од вредности решење на основу којег се врши упис сопствених акција на субјект приватизације, као и решење на основу којег се врши пренос сопствених акција на купца (став 4.); да се у случају раскида уговора о продаји капитала, односно имовине, акције из става 2. овог члана преносе Акцијском фонду који их продаје заједно са акцијама субјекта приватизације које су му пренете у складу са законом и да средства остварена од продаје сопствених акција стечених по основу повећања капитала новим улозима, по одбитку трошкова продаје, Акцијски фонд преноси купцу са којим је уговор о продаји капитала, односно имовине, раскинут (став 5.); да се на отуђење, режим и друге правне послове који се односе на сопствене акције сходно примењују одредбе закона којим се уређују привредна друштва (став 6.). Оспореном одредбом члана 29. Закона предвиђено је да ће се поступак приватизације започет до дана ступања на снагу овог закона наставити по одредбама овог закона.

У образложењу Предлога оспореног Закона о изменама и допунама Закона о приватизацији, који је Влада доставила Народној скупштини, као разлог за доношење оспорених одредаба члана 17. Закона је наведено да се, када се капитал који је био предмет продаје, после раскида уговора пренесе Акцијском фонду, дешава да се Акцијском фонду фактички преноси мањински пакет акција, с обзиром да је купац капитала, у току важења уговора о продаји, стекао већински пакет акција по основу извршеног повећања основног капитала, тако да је Акцијски фонд, односно привремени заступник капитала кога он именује, практично онемогућен да управља субјектом приватизације и врши друга овлашћења која су му законом дата. С друге стране, задржавањем акција из докапитализације, несавестан купац капитала је често у могућности да и даље преко органа управљања у којима има већину гласова несметано располаже материјалним и финансијским средствима субјекта приватизације, па је зато законодавац увео институт стицања сопствених акција у субјекту приватизације. Према предложеном решењу, купац капитала, односно имовине, дужан је да све акције које је стекао докапитализацијом пренесе субјекту приватизације који их држи као сопствене акције све док купац не изврши уговорене обавезе. Такође је предвиђено поступање у случају да се уговор о продаји капитала, односно имовине раскине. У том случају акције се преносе Акцијском фонду, који их продаје заједно са акцијама субјекта приватизације и од продајне цене надокнађује купцу износ који је уложио као инвестицију. По извршењу обавеза из уговора о продаји капитала, односно имовине, субјект приватизације преноси сопствене акције на купца од којих је те акције стекао. Стога је, предложеним законодавним решењем установљен правни основ да би Централни регистар хартија од вредности могао да изврши пренос власништва на акцијама. Тако је у

овом случају потребно да Агенција за приватизацију достави Централном регистру хартија од вредности решење на основу којег ће се извршити пренос сопствених акција са рачуна хартија од вредности купца субјекта приватизације на рачун хартија од вредности субјекта приватизације као и обрнуто са рачуна субјекта на рачун купца.

Уставом Републике Србије утврђено је: да економско уређење у Републици Србији почива на тржишној привреди, отвореном и слободном тржишту, слободи предузетништва, самосталности привредних субјеката и равноправности приватне и других облика својине; да је Република Србија јединствено привредно подручје са јединственим тржиштем роба, рада, капитала и услуга и да се утицај тржишне привреде на социјални и економски положај запослених усклађује кроз социјални дијалог између синдиката и послодаваца (члан 82.); да се јемче приватна, задружна и јавна својина, да је јавна својина државна својина, својина аутономне покрајине и својина јединице локалне самоуправе, да сви облици својине имају једнаку правну заштиту, као и да се постојећа друштвена својина претвара у приватну својину под условима, на начин и у роковима предвиђеним законом (члан 86. ст. 1. и 2.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, остваривање и заштиту слобода и права грађана, уставност и законитост, правни положај привредних субјеката, својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, друге економске и социјалне односе од општег значаја и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу с Уставом (члан 97. тач. 2, 6, 7, 8. и 17.); да закони и сви други општи акти не могу имати повратно дејство и да, изузетно, само поједине одредбе закона могу имати повратно дејство, ако то налаже општи интерес утврђен при доношењу закона (члан 197. ст. 1. и 2.).

Полазећи од одредаба Устава којима је утврђено да економско уређење у Републици Србији, између осталог, почива на тржишној привреди и равноправности приватне и других облика својине (члан 82. став 1.), као и да се јемче приватна, задружна и јавна својина, а да се постојећа друштвена својина претвара у приватну својину под условима, на начин и у роковима предвиђеним законом (члан 86. ст. 1. и 2.), Уставни суд је оценио да је наведеним уставним одређењем законодавац, поред осталог, овлашћен да уреди поступак и начин поступања у процесу претварања друштвеног и државног капитала у приватни, као и међусобне односе субјекта приватизације и купца, а посебно у случају раскида уговора о приватизацији на начин којим се обезбеђује заштита општег интереса, као што је то образложено у предлогу оспореног Закона.

Уставни суд је становишта да оспореним одредбама Закона нису доведена у питање имовинска права купца у случају када акције стиче из нових емисија по основу повећања капитала субјекта приватизације за време извршења уговорених обавеза, с обзиром на то да се те акције сматрају сопственим акцијама субјекта приватизације само до момента извршења обавеза из уговора о продаји капитала, односно имовине, када је субјект приватизације у обавези да их без накнаде пренесе купцу. Такође, у случају раскида уговора, ове акције се преносе Акцијском фонду, који их продаје заједно са акцијама субјекта приватизације које су му пренете у складу са законом, а средства остварена од продаје сопствених акција стечених по основу повећања капитала новим улозима, по одбитку трошкова продаје, Акцијски фонд преноси купцу са којим је уговор о продаји капитала, односно имовине, раскинут, што значи да су имовински интереси купца и у случају раскида уговора заштићени. Уставни суд је, стога, оценио да се разлозима наведеним у иницијативи не доводи у сумњу

уставност оспорених одредаба члана 17. Закона о изменама и допунама Закона о приватизацији са становишта одредаба члана 86. ст. 1. и 2. Устава, којима се јемче приватна, задружна и јавна својина, а да се постојећа друштвена својина претвара у приватну својину под условима, на начин и у роковима предвиђеним законом. При томе, Суд је имао у виду и да су у иницијативи као разлог оспоравања одредаба Закона, наведена спорна питања која се односе на конкретан случај приватизације у коме је иницијатор учествовао као купац и у коме је дошло до раскида уговора о приватизацији. Уставни суд није у могућности да оцењује како је у конкретном случају примењен Закон о приватизацији, с обзиром на то да овај суд, сагласно одредбама члана 167. Устава, није овлашћен да цени примену прописа, већ спорове који настају у вези са применом прописа, сагласно Уставу, решавају надлежни судови, односно други државни органи.

Тумачећи садржину одредбе члана 29. Закона, којом је прописано да ће се поступак приватизације започет до дана ступања на снагу овог закона наставити по одредбама овог закона, Уставни суд је оценио да се том одредбом не мењају правне ситуације и односи који су свршени у прошлости, већ се оспорена одредба Закона односи на поступак приватизације који је у току и који није окончан, па стога, одредба члана 29. Закона, очигледно, нема повратно дејство, које је чланом 197. став 1. Устава забрањено.

Имајући у виду наведено, Уставни суд је нашао да нема основа за покретање поступка за оцену уставности одредаба чл. 17. и 29. оспореног Закона о изменама и допунама Закона о приватизацији, па је сагласно члану 53. став 3. Закона о Уставном суду ("Службени гласник РС", број 109/07), решио да не прихвати поднету иницијативу.

На основу изложеног и одредбе члана 46. тачка 5) Закона о Уставном суду, Уставни суд је донео Решење као у изреци.

ПРЕДСЕДНИК
УСТАВНОГ СУДА
Драгиша Слијепчевић, с.р.

ТАЧНОСТ ОТПРАВКА:

Dr. Srećko